

ROVVILTNEMNDA I REGION 6 Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag

Protokoll fra møte i Rovviltnemnda for region seks

Tidspunkt: Torsdag 30. mai kl. 10.00 – 15.00

Sted: Ersgard i Stjørdal kommune

Til stede: **Rovviltnemnda:** Arne Braut, Toril Melheim Strand, Bjørn Engen, Siw Bleikvassli (frem til kl. 12.30), Sten Jønsson, Ida Marie Bransfjell, Gunnar Alstad (vara for Siw Bleikvassli etter kl. 12.30).

Andre: Inge Hafstad & Kristian Wibe (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag), Kjell Vidar Seljevoll, Brit Eldri Barstad, Magnhild Melandsjø & Tore Bjørkli (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag), Kjell Kippe (Reindrifftsforvaltningen i Nord-Trøndelag), Mattias Jåma (GDBT/Nord-Trøndelag Reinsamelag), Per Flatberg, Arne Aasan & Erik Brenna (Naturvernforbundet), Magnus Haave (Sør-Trøndelag Sau og Geit), Frank Røym (Sør-Trøndelag Bondelag), Jostein Dragset (Mattilsynet).

Saksliste:

Sak 08/13: Godkjenning av innkallelse, saksliste og referat fra møte den 6. mars 2013.

- Innkallelse godkjent uten merknader.
- Saksliste godkjent med følgende endringer:
 - Sak 11/13 tas først, så sak 16/13 og sak 15/13.
 - Arne Braut ba om at henvendelse fra Meråker kommune datert 22.mai 2013 tas opp som sak under eventuelt.
- Referat fra møte den 6. mars 2013 godkjent uten merknader

Sak 09/13: Referatsaker:

1. Uttalelse til Sametingets redegjørelse om rovvilt

Rovviltnemnda uttalte seg til Sametingets redegjørelse om rovvilt i brev datert 12. april 2013. Uttalelsen ble utsendt som vedlegg til e-post datert 26. april 2013.

2. Uttalelse til forskrift om kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt

Rovviltnemnda uttalte seg til Statens landbruksforvaltning sitt forslag til endringer i «Forskrift om kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt» i brev datert 26. april 2013.

Sak 10/13: Fastsettelse av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv, gaupe og ulv for perioden 1. juni 2013 – 15. februar 2014

Rovviltnemnda skal før 1. juni hvert år fatte vedtak om kvote for betingede fellingstillatelser på rovvilt. Ut fra de vilkårene som er satt i rovviltforskriften når det gjelder myndighet og bestandssituasjonen for de store rovdyra har nemnda nå myndighet til å fastsette kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv i region 6 for perioden 1. juni 2013 til og med 15. februar 2014.

Vedtak (enstemmig):

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen i forhold til nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser vedtar Rovviltnemnda i region 6 for perioden 1. juni 2013 til og med 15. februar 2014 følgende skadefellingskvoter:

4 betingede skadefellingstillatelser på gaupe

Bestanden ligger over bestandsmålet per i dag (tre års gjennomsnittet). Terskelen for felling av skadegjørende gaupe bør være lav i områder uten mål om yngling av gaupe.

5 betingede skadefellingstillatelser på jerv

Bestanden ligger over bestandsmålet per i dag. Terskelen for skadefelling bør være lav i områder som har oppfylt bestandsmålet i henhold til forvaltningsplanen. I områder uten mål om yngling av jerv skal terskelen for å få skadefellingstillatelse være spesielt lav.

2 betingede skadefellingstillatelse på ulv

Streifdyr av ulv kan forekomme. Om det blir registrert skader av ulv, og faren for nye skader er stor, bør fylkesmennene/fylket ha muligheten til å gi skadefelling.

Nemnda kan til en hver tid trekke tilbake betingede skadefellingstillatelser, hvis det f.eks. blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Sak 11/13: Forslag til kvote for betingede skadefellingstillatelser på bjørn i perioden 1. juni 2013 – 15. oktober 2013

Nemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om skadefelling av bjørn. Denne myndigheten er det DN som har inntil bestandsmålet er nådd.

Vedtak (enstemmig):

*Ut fra tidligere års erfaring mener rovviltnemnda i region 6 at det er riktig at regionen som helhet bør kunne forvalte **4 betingede skadefellingstillatelser for bjørn**. Rovviltnemnda vil derfor anbefale DN å tildele fire betingede skadefellingstillatelser til region 6. Terskelen for å gi betingede skadefelling i region 6 bør være høyere innenfor yngleområdet for bjørn enn utenfor.*

Sak 12/13: Omstillingssøknad fra Kjetil Øvereng

Kjetil Øvereng har søkt om omstillingsmidler. Han har beiteområde i Nordfjellet vest i Overhalla kommune. Området ligger utenfor yngleområdet for bjørn. Besetningen er på ca. 200 vinterfôra søyer. Kristian Wibe orienterte om søknaden og om tapssituasjonen.

Kommentarer fra rovviltnemnda:

Besetningen ligger utenfor yngelområdet for bjørn. Nemnda ønsker å holde fast på tidligere praksis med å være restriktiv til å innvilge omstilling utenfor yngleområdet for bjørn. Med bakgrunn i dette fraråder rovviltnemnda Fylkesmannen i Nord-Trøndelag å gi omstillingsmidler til Kjetil Øvereng.

Sak 13/13: Søknad fra Grong Bondelag

Grong Bondelag søker om midler for å formidle historiene rundt og i etterkant av dagens rovviltpolitikk. Søknaden kom inn etter søknadsfristen for søknader om forebyggende og konfliktdempende tiltak som er satt til den 15. januar. Gjenværende midler bør benyttes til akutte skadesituasjoner og godtgjøring av fellingslag i forbindelse med skadefellingsforsøk.

Vedtak (enstemmig):

- *På grunn av at søknadsfristen for forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2013 er satt til den 15. januar anbefaler rovviltnemnda i region 6 at Fylkesmannen i Nord-Trøndelag avslår søknaden. Søker bes om å sende inn ny søknaden via elektronisk søknadssenter innen søknadsfristen for forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2014 som er satt til 15. januar 2014.*

Sak 14/13: Forvaltningsplan for store rovdyr i region 1

Rovviltnemnda i region 1 har sendt ut revidert forvaltningsplan for store rovdyr i region 1 på offentlig høring. Region 1 består av fylkene Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder.

Vedtak (enstemmig):

- *Rovviltnemnda tar rovviltnemnda i region 1 sitt forslag til forvaltningsplan for region 1 til orientering.*

Sak 15/13: Forvaltningsplan for store rovdyr i region 6

Det vises til høringsutkast av Forvaltningsplanen og til eget saksdokument som ble utsendt på e-post datert 24. april 2013 som viser sekretariatets sammendrag av høringsuttalelsene.

Etter en gjennomgang høringsuttalelser foreslo sekretariatet følgende:

- De foreslåtte retningslinjene til forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene for tamrein godkjennes slik de står i høringsutkastet med en endring:
 - Parentesen om at retningslinjene gjelder for bjørn og jerv tas bort.
- Reinsamelagets forslag om nytt kulepunkt om lav terskel for skadefellingstillatelser før 15. juni i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder og yngleområder innarbeides i forvaltningsplanens kap. 4.3 *Skadefelling*.
- Sekretariatet foreslår at yngleområdet for bjørn reduseres som foreslått i utkastet til revidert forvaltningsplan.
- Betydningen av svensk rovdyrforvaltning i forhold til bjørn synliggjøres i forvaltningsplanen.
- Alternativ 1 der Forollhogna ikke tas ut av yngleområdet for jerv velges. Etter sekretariatets vurdering vil alternativ 2 der Forollhogna tas ut av yngleområdet for jerv medføre større press på den sørsamiske tamreindriften i Sør-Trøndelag.
- Dagens yngleområde for gaupe beholdes uendret.
- Yngleområde for gaupe tas opp til vurdering ved neste revidering av forvaltningsplanen.
- Det skal fortsatt være en geografisk byrdefordeling ut fra de prinsippene som forvaltningsplanen er bygd opp rundt.

- Ved neste revidering skal de fylkesvise bestandsmålene opp til ny vurdering.
- Forvaltningsplanens punkt 4.4.3, første kulepunkt om BU-midler fjernes.
- Nemnda kan vurdere opp det skal gjøres ytterligere vurderinger opp mot naturmangfoldloven, men vurderinger opp mot naturmangfoldloven skal fortrinnsvis skje i forbindelse med enkeltvedtak.
- En kortfattet informasjon om den sørvestlige jervebestanden kan med fordel innlemmes i forvaltningsplanen.
- Kompensasjonen på jervynglinger er med på å sikre at flest mulig ynglinger blir dokumentert, noe som bør være i alles interesse. Kompensasjonen bør videreføres.
- Kapittel 5. er ikke en del av forvaltningsplanen. For å unngå forvirring om kap. 5 «vedlegg» er en del av forvaltningsplanen eller ikke foreslås det å nummerere vedleggene 1, 2, 3 osv. i stede for 5.1, 5.2, 5.3 osv.
- Strakstiltak på uttak av ulv (forvaltningsplanens avsnitt 3.4) som tar tamrein skal også gjelde for husdyr/bufe. Imidlertid skal flytting av ulv med spesielt verdifullt DNA bli vurdert så langt det lar seg gjøre før felling i hvert enkelt tilfelle. Dette vil skje i samråd med DN og SNO.
- Egen skadekvote på jerv for reindrifta er blitt diskutert ved flere anledninger. Sekretariatet vil ikke foreslå dette, men vil be om en juridisk vurdering av hvor aktivt kan reinere benytte snøscooter i forbindelse med lisensfelling av jerv.
- Rovviltnemnda har valgt å fremheve de overordnede mål/strategier i grønne bokser i forvaltningsplanen i stede for eget kapittel om de overordnede strategiene for rovdyrforvaltningen. Sekretariatet foreslår ingen endringer på denne tilnærmingen til mål og strategier.
- Det nasjonale overvåkingsprogrammet for kongeørn er fra og med 2013 fullt ut igangsatt. Dette vil etter hvert gi oss oppdaterte bestandstall. En eventuell utarbeidelse av en forvaltningsplan for kongeørn bør skje etter at vi har oppdaterte bestandstall og etter oppdrag fra DN til alle fylkesmenn slik at det ikke blir slik at enkelte fylkesmenn har forvaltningsplan for kongeørn og enkelte ikke har.
- Sekretariatet foreslår at forholdet opp mot ILO-konvensjonen utdypes og at det blir gjort en vurdering av konsekvensene av dagens bestander av rovdyr opp mot ILO-konvensjonen og situasjonen til sørsamisk reindrift og kultur.

Det ble fremmet følgende forslag:

Fellesforslag fra nemnda med utgangspunkt i sekretariatets innstilling:

5.2.1 Retningslinjer for kalvingsområdene.

Nytt kulepunkt:

- **Uttak av skadevolder i kalvingsområdene**
 - For å sikre mest mulig ro ved uttak av skadevoldere bør reindriftsutøvere gis anledning til å ta ut skadevoldere i kalvingsområdene.

5.2.5 Geografisk byrdefordeling.

Rovviltnemnda er bekymret for at det samlede bestandsmålene for rovvilt i regionen er for høyt til at det er mulig å gjennomføre de vedtatte målsettinger (to-delt målsetting, byrdefordelingsprinsipp og landbruksmeldingens sine ambisjoner om økt matproduksjon basert på utmarksbeiteressursene.) Utfordringene omkring dette vil være en viktig del av nemndas arbeid i oppfølgingen av rovviltforliket overfor sentrale myndigheter.

Nytt kulepunkt 2

- Innen utgangen av 2014 vil nemnda ta opp byrdefordelingsprinsippet og de fylkesvise bestandsmålene både på gaupe, jerv og bjørn til vurdering og i tillegg utrede konsekvensene av å flytte ei bjørneyngling ut av NT og å ta ut Forollhogna som yngleområde for jerv.

Forslag fra Sten Jønsson:

Tillegg tekst side 6, p. 1.1.2 – 1. avsnitt etter sist setning

Dette er en videreføring, presisering og korrigerende av forrige St.meld. nr. 35 (1996-97) og Stortingets behandling av denne, Innst. S. nr. 301 (1996-1997).

Tillegg tekst side 8, Reindrift, nytt 2. avsnitt mellom nåværende 1. og 2. avsnitt.

Stortinget presiserte ved behandlingen av forrige St.meld. nr. 35 (1996-97) at særlige hensyn må bli vist reindriften. "Komiteen mener reindriftsnæringa må behandles særskilt i rovviltsammenheng. Reindriften er den mest spesifikke samiske næring i Norge og den har avgjørende betydning for å bevare den samiske kulturen. Komiteen viser til at ILO-konvensjonen om urfolk pålegger staten både forvaltningsrettslige og materielle plikter overfor samene.

Komiteen viser til at det i hovedsak er jerv og gaupe som forårsaker rovviltskader på reinsdyr. Siden reinen går på beite hele året er den spesielt utsatt for rovviltskader. (Innst. S.nr.301 (1996-1997) - 2. Komiteens merknader – Reindriftsnæringa)

Vedtak. (Enstemmig):

- *Revidert forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 godkjennes for oversendelse til Direktoratet for naturforvaltning for faglig vurdering med følgende presiseringer/tillegg:*

Med bakgrunn i sekretariatets innstilling:

- De foreslåtte retningslinjene til forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene for tamrein godkjennes slik de står i høringsutkastet med en endring:
 - Parentesen om at retningslinjene gjelder for bjørn og jerv tas bort.
- Reinsamelagets forslag om nytt kulepunkt om lav terskel for skadefellingstillatelser før 15. juni i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder og yngleområder innarbeides i forvaltningsplanens kap. 4.3 *Skadefelling*.
- Yngleområdet for bjørn reduseres som foreslått i utkastet til revidert forvaltningsplan.
- Betydningen av svensk rovdyrforvaltning i forhold til bjørn synliggjøres i forvaltningsplanen. Gjelder også i forhold til jerv og gaupe.
- Alternativ 1 der Forollhogna ikke tas ut av yngleområdet for jerv velges.
- Dagens yngleområde for gaupe beholdes uendret.
- Det skal fortsatt være en geografisk byrdefordeling ut fra de prinsippene som forvaltningsplanen er bygd opp rundt.
- Forvaltningsplanens punkt 4.4.3, første kulepunkt om BU-midler fjernes.
- Nemnda kan vurdere om det skal gjøres ytterligere vurderinger opp mot naturmangfoldloven, men vurderinger opp mot naturmangfoldloven skal fortrinnsvis skje i forbindelse med enkeltvedtak.

- Kompensasjonen på jervynglinger er med på å sikre at flest mulig ynglinger blir dokumentert, noe som bør være i alles interesse. Kompensasjonen videreføres.
- Kapittel 5. er ikke en del av forvaltningsplanen. For å unngå forvirring om kap. 5 «vedlegg» er en del av forvaltningsplanen eller ikke foreslås det å nummerere vedleggene 1, 2, 3 osv. i stede for 5.1, 5.2, 5.3 osv.
- Strakstiltak på uttak av ulv (forvaltningsplanens avsnitt 3.4) som tar tamrein skal også gjelde for husdyr/bufe. Imidlertid skal flytting av ulv med spesielt verdifullt DNA bli vurdert så langt det lar seg gjøre før felling i hvert enkelt tilfelle. Dette vil skje i samråd med DN og SNO.
- Egen skadekvote på jerv for reindrifta er blitt diskutert ved flere anledninger. Rovviltnemnda vil ikke foreslå dette, men be om en juridisk vurdering av hvor aktivt kan reinereiere benytte snøscooter i forbindelse med lisensfelling av jerv.
- Rovviltnemnda har valgt å fremheve de overordnede mål/strategier i grønne bokser i forvaltningsplanen i stede for eget kapittel om de overordnede strategiene for rovdyrforvaltningen. Rovviltnemnda foretar ingen endringer på denne tilnærmingen til mål og strategier.
- Det nasjonale overvåkingsprogrammet for kongeørn er fra og med 2013 fullt ut igangsatt. Dette vil etter hvert gi oss oppdaterte bestandstall. En eventuell utarbeidelse av en forvaltningsplan for kongeørn bør skje etter at vi har oppdaterte bestandstall og etter oppdrag fra DN til alle fylkesmenn slik at det ikke blir slik at enkelte fylkesmenn har forvaltningsplan for kongeørn og enkelte ikke har.
- Forholdet opp mot ILO-konvensjonen utdypes og det vil bli gjort en vurdering av konsekvensene av dagens bestander av rovdyr opp mot ILO-konvensjonen og situasjonen til sørsamisk reindrift og kultur.

Tillegg tekst side 6, i p. 1.1.2 – 1.avsnitt etter sist setning

Dette er en videreføring, presisering og korrigerende av forrige St.meld. nr. 35 (1996-97) og Stortingets behandling av denne, Innst. S. nr. 301 (1996-1997).

Tillegg tekst side 8, Reindrift, nytt 2.avsnitt mellom nåværende 1. og 2. avsnitt.

Stortinget presiserte ved behandlingen av forrige St.meld. nr. 35 (1996-97) at særlige hensyn må bli vist reindriften. "Komiteen mener reindriftnæringa må behandles særskilt i rovviltsammenheng. Reindriften er den mest spesifikke samiske næring i Norge og den har avgjørende betydning for å bevare den samiske kulturen. Komiteen viser til at ILO-konvensjonen om urfolk pålegger staten både forvaltningsrettslige og materielle plikter overfor samene.

Tillegg.

5.2.1 Retningslinjer for kalvingsområdene.

Nytt kulepunkt:

- **Uttak av skadevolder i kalvingsområdene**
 - For å sikre mest mulig ro ved uttak av skadevoldere bør reindriftsutøvere gis anledning til å ta ut skadevoldere i kalvingsområdene.

5.2.5 Geografisk byrdefordeling.

Rovviltnemnda er bekymret for at det samlede bestandsmålene for rovvilt i regionen er for høyt til at det er mulig å gjennomføre de vedtatte målsettinger (to-delt målsetting, byrdefordelingsprinsipp og landbruksmeldingas sine ambisjoner om økt matproduksjon basert

på utmarksbeiteressursene.) Utfordringene omkring dette vil være en viktig del av nemndas arbeid i oppfølgingen av rovviltforliket overfor sentrale myndigheter.

Nytt kulepunkt 2

- Innen utgangen av 2014 vil nemnda ta opp byrdefordelingsprinsippet og de fylkesvise bestandsmålene både på gaupe, jerv og bjørn til vurdering og i tillegg utrede konsekvensene av å flytte ei bjørneyngling ut av NT og å ta ut Forollhogna som yngleområde for jerv.

Sak 16/13: Status for uttak av jerv

Sekretariatet la frem status for uttak av jerv (lisensfelling og skadefelling i regi av Statens naturoppsyn) for perioden 10. september 2012 og frem til dags dato (30. mai 2013). Av en kvote på 36 er det til sammen tatt ut 22 dyr i region 6.

Sak 17/13: Post til nemnda

Sekretariatet gikk igjennom postlisten. Det var ingen merknader til postlisten.

Sak 18/13: Eventuelt

1. Henvendelse fra Meråker kommune datert 22. mai 2013

Meråker kommune har rettet en henvendelse til Direktoratet for naturforvaltning (DN) angående uttak av jerv i området mellom Neadalføret (Tydal og Selbu) og Inndalen (Verdal). Kommunen etterlyser en redegjørelse for hva DN akter å gjøre for å redusere rovdyrpresset og risikoen for at rein og sau blir påført lidelser sommeren 2013.

Med bakgrunn i dette og utfordringene med å ta ut vedtatt kvoter i lisensperioden (jf. rovdyrforliket) ønsker Rovviltnemnda å invitere DN til neste møte den 28. august for å drøfte dette og i tillegg drøfte hva som er grunnlaget for DN's vedtak om ekstraordinære uttak/hiuttak av fortrinnsvis jerv. Nemnda ønsker også å ta opp med DN om hvor lenge nemndas kvotevedtak gjelder? Nemndas kvotevedtak i august baserer seg på siste års ynglinger, samt snittet de siste tre årene. Det kan virke som om DN's vedtak om eventuelle hiuttak kun baserer seg på registrerte ynglinger den aktuelle våren hiuttaket skal iverksettes og at resultatet av fellinger i lisensperioden ikke er hensyntatt i vurderingen?

Vedtak (enstemmig):

Sekretariatet bes om å legge frem dette som egen sak i augustmøte, samtidig som kvotene for lisensfelling av jerv 2013/2014 skal vedtas.

2. Neste møte

- Telefonmøte 7. august 2013 kl. 09.00
- Møte den 28. august på Oppdal

3. Saksdokumenter

Fra og med neste møte vil møteinnkallelse, saksdokumenter til møter og referater kun bli utsendt elektronisk på e-post. De som ønsker å stå på e-postlisten sender beskjed om dette til sekretariatet på e-post fmntiha@fylkesmannen.no.

Enkeltvedtak vil bli utsendt som tidligere.

Inge Hafstad
Sekretær for rovviltnemnda i region seks
Seniorrådgiver
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag